

ДЕНЬ ЗАПАЛЕНОЇ СВІЧКИ

У Дні запаленої свічки, як гарно назвала похід до пам'ятних місць героїчного шляху вояків Української Повстанської Армії, присвячений 65-річчю УПА, депутат районної ради Павліна Савчин, узяли участь сільські голови, директори шкіл, керівники підприємств та активісти Українського товариства України охорони пам'яток історії та культури. Похід було організовано Волинською районною організацією Товариства, зокрема її незмінним відповідальним секретарем, лауреатом обласної краєзнавчої премії імені Івана Вагилевича Ольгою Федоришин. Разом з долинянами вшанували пам'ять героїв визвольних змагань громадські діячі з Івано-Франківська: заслужений працівник культури України, голова обласної організації "Просвіта" імені Тараса Шевченка Петро Арсенич та краєзнавець, наш земляк, Василь Гук. Зворушливою була зустріч учасників урочистого походу із засновником колишньої підпільної організації Українського Національного Фронту Дмитром Квецком.

Запалені свічки на могилах звитяжців повстанської доби свідчать про живу пам'ять про них: наші прадіди й батьки заклали міцний підмурівок прагнення свободи, і їхня правда завжди перемагатиме брехню, якою прихованою вона не була б...

Дорога пам'яті пролягла через Гошів, Витвицю, Станківці, Церківну, Слободу Болехівську, Липу, Розточки, Кальну... Вона розпочалася по-християнському — зі Служби Божої в святій обителі отців Василіян, в церкві Преображення Господнього Гошівського монастиря. У тому святому місці, де вже оновлений монаший Чин Святого Василя Великого в Україні благословив Папа Римський Іван Павло II під час Апостольської подорожі нашою державою. Нинішній ігумен монастиря на Ясній Горі отець Дем'ян не міг оминати сумної історії буремних повстанських років. Комуністичний режим репресував і священників Гошівського монастиря. Були арештовані отці Макарій Грень, Іван Повх, Іосиф Янтух, Микола

Відповідальний секретар Долинської районної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури — писанкарка Ольга Федоришин

Шабан та інші ченці. Вони разом із повстанцями, ув'язненими в тюрмах за боротьбу з окупантами, відчували гіркоту гонінь за Слово Боже, яким служили вільним людям. І тодішній, і теперішній монаший дух просякнутий великим гуманізмом, свободою в ім'я творення добра. Заклики до соборного думання, до єднання Божих душ задля процвітання України, за яку боролися її повстанці, — особливо актуальні цієї пори. Великі сподівання, що Господь почує молитви з Ясної Гори, вселяють віру в краще майбутнє.

Сільський цвинтар, де поховані гошівські лицарі звитяги, — наступна скорботна зупинка урочистого походу. Очолили його сільський голова Богдан Димид та директор

місцевої школи Ольга Мельникович. Висока й довга братська могила... Горять запалені свічки... Тут спочивають герої повстанських криївок, які полягли в нерівному бою з ворогом. До сліз зворушує проникливе слово 83-річного пароха села отця Василя Лесіва. Який нестерпний біль проймав серце матері, коли вона бачила закатованого енкаведистами сина і змушена була таїтися, бо нелюди знищили б усю родину за “зв’язок з бандерівцями”! Хіба можна таке забути й простити окремим невігласам, які недолуго вправляються у переписуванні героїчної сторінки України?

— Кожне село має свою історію. З цих історій і складається історія України — зауважив у розмові з учасниками походу заступник голови районної ради, голова районної організації Українського товариства охорони пам’яток історії та культури Віктор Макошій. — Ми всі — українці. І від кожного з нас залежить, якою буде Україна. На селі — насамперед від сільського голови, директора школи, всієї інтелігенції, зусилля яких будуть спрямовані на зміцнення економіки, формування духовного життя, збереження історичної пам’яті. Сьогоднішній похід — данина шани й пам’яті героям Української Повстанської Армії напередодні її 65-річчя.

... До світлого образу Богоматері, що в підніжжі Ясної Гори, лягають квіти вдячності за її святий покров повстанців. Адже УПА, створена на свято Покрови, постійно перебувала під опікою Небесної Заступниці.

У Витвиці на учасників походу чекав Музей Зеновія Красівського — активного борця за вільну Україну, автора політичної поезії. У ньому колишня сподвижниця цього героїчного села світлої пам’яті Ольга Вит-

вицька збирала багатющий історичний матеріал. На жаль, нині він втрачає статус кращого в районі. Відновити музейну славу може лише тісна співпраця сільського голови Богдана Бандри і колективу місцевої школи. Для вчителів та їхніх вихованців — прекрасна нагода стати продовжувачами справи своїх попередників: священника й письменника Миколи Дерлиці, котрий свого часу вів активну просвітницьку роботу, тієї ж Ольги Витвицької, родин Січків, Красівських, Витвицьких, Янишівських та інших патріотів звитяжної доби.

Як завжди, у сумній задумі зустріли гостей села старі ясени біля пам’ятника Зеновію Красівському, посаджені батьком на честь своїх синів. Згадалися “Невільницькі плачі” талановитого поета і мужнього борця, видані 1984 року в Лондоні. Тоді не друкували його твори в Україні, бо на передньому плані були поети, для яких у їхніх селах багряніли червоні прапори, і ці червоні прапори для борзописців були найсвятішими над усі барви.

Квіти, короткий спомин про борця й поета — і знову дорога. Подбав про поїздку, виділивши автобус, керівник лінійного виробничого управління магістральних газопроводів, депутат районної ради Володимир Іванишин.

У селах Станковецької сільської ради, яку очолює Іван Курило, цікавим оповідачем про повстанців був їхній побратим, 81-річний Василь Гук, котрий нині живе в Івано-Франківську. Він же — автор краєзнавчої книги “Церківна й Станківці”, виданої 2004 року.

Василь Гук, а також інші відомі краєзнавці Прикарпаття доводять історичну невідповідність даних про начебто перше

Поминальна молитва біля братської могили в Гошеві

Біля пам'ятника Зеновію Красівському — відомому політичному діячу, правозахиснику й поету

підняття національного прапора на Коломийщині. Він стверджує як учасник тих подій, що саме в Церківні під орудою нині покійного Василя Січка — тодішнього голови першої в Україні громадської організації Українського Християнсько-Демократичного Фронту, яка згодом стала політичною партією, молоді хлопці гордо піднесли у височінь неба наші синьо-жовті знамена. Це був, як писала зарубіжна преса, період перших синьо-жовтих прапорів, перших національних виступів і перших надій на нове відродження незалежної держави, за яку боролася Українська Повстанська Армія.

Оповідач згадав Михайла Черешньовського — всесвітньо відомого скульптора і колишнього активного повстанця. У старих церквах час зберіг неповторні роботи Майстра — автора величних пам'ятників національним героям України в США, де він жив і творив після того, як був змушений залишити батьківську землю.

Гідно вшанувавши пам'ять повстанців зі Станківців та Церківни, учасники походу обрали курс на Слободу Болехівську, де, як і в усіх гірських селах, шанують пам'ять про УПА, дбають про збереження історичної старовини. І приклад у цьому подає сільський голова Степан Данилів — умілий керівник добрих справ у трьох громадах: Слободі Болехівській, Липі та Лужках. Свіжий факт — будівництво оригінальної дерев'яної церкви всім селом у Слободі Болехівській.

Знавець історії сіл Марія Комар з повагою згадала сільський загін Української

Народної Самооборони, який згодом влився в УПА. За волю України поклали голови понад 30 слободоболехівців. Повстанську місію продовжив засновник Українського Національного Фронту Дмитро Квецко — патріот України, за незалежність якої віддав 25 тюремних років.

Село Липа відоме старшинською школою "Олені", де формувалися сотні Української Повстанської Армії. Тут разом з побратимами загинув провідник Карпатського краю ОУН-УПА Ярослав Мельник ("Роберт"). Цього літа відкрито пам'ятник героєві. Наступного року Липа скликатиме свідомих українців з усього Прикарпаття: святу "Яворина-2008" буде надано обласний статус.

Національним духом славиться село Лужки. Тут 1946 року за одну ніч горяни відновили Стрілецьку могилу, зруйновану радянськими посіпаками, і встановили синьо-жовтий прапор.

За селом в урочищі Марина діяла партизанська шпитальня, яку знищили енкаведисти. На цьому місці тепер збудовано капличку. В іншому урочищі — Миті — в братській могилі спочивають 11 безсмертних воїнів УПА.

У цьому селі народився Ярослав Лесів — політичний в'язень, священик і поет, який провів найдовше в світі тюремне голодування — 192 дні! Ярославові Лесіву, як і Зеновію Красівському, була перекрита дорога до видання поетичного слова, бо радянська система друкувала "щирих лєнінців", які сьогодні поповнюють лави лжепатріотів.

Розповідати про героїчне минуле і нинішнє життя села Розточок випала честь директорів нової гарної школи Галині Довганич. Разом з інтелігенцією й депутатами над перспективами розвитку Розточок наполегливо працює сільський голова Микола Гаф'як.

Тісна співпраця єднає сільського голову Віктора Равлюка й директора місцевої школи Ганну Сабан у Кальні, про що слушно зауважили міський голова Долини Володимир Гаразд, депутат районної ради Олег Дудар, директор Кропивницької школи Петро Тимочко, колишній депутат районної ради від цього села Мирослава Гузій та інші учасники походу повстанськими стежками. Кальнянська земля виплекала славних патріотів — Василя Коса, Михайла Дяка, Миколу Федіва та інших вірних своїх синів. З метою збереження пам'яті про героїв-односельців у школі облаштовано світлицю “Історія села Кальні”, при якій працює гурток “Пошук”. Про те, що школярі ведуть велику дослідницьку роботу, знають історію свого села і люблять його, свідчить їхня цікава розповідь під час зустрічі з учасниками Дня запаленої свічки, яких вони вітали хлібом-сіллю.

Учасники походу вклонилися пам'яті патріота Михайла Дяка на місцевому цвинтарі, помолилися за упокій душ усіх повстан-

ців села в столітній церкві, яка височіє між крилатими старими липами — німими свідками живої слави села, що зветься Кальною.

Відомий історик, голова обласної організації “Просвіта” імені Тараса Шевченка Петро Арсенич, узявши активну участь у поході, щиро подякував за організацію Дня запаленої свічки і нагородив Грамотою відповідального секретаря районної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури Ольгу Федоришин за велику подвижницьку, патріотичну і просвітницьку працю у вивченні та збереженні історичних і культурних пам'яток краю... Діловій розмові тринадцятої сесії Долинської районної ради передувала приємна місія. За підсумками урочистого походу місцями героїчної слави борців за самостійну Україну напередодні 65-річчя УПА голова районної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, заступник голови районної ради Віктор Макосій вручив грамоти Товариства сільським головам Богданові Димиду, Богданові Бандрі, Іванові Курилу, Степанові Даниліву, Миколі Гаф'яку та Вікторові Равлюку. Удостоїлися таких же нагород директори шкіл з Гошева та Кальні Ольга Мельникович і Ганна Сабан, а також депутати районної ради Олег Дудар й Володимир Іванишин.